

Összefoglaló

Miért jelenhet meg torzítás?

- Ha a betanításhoz használt adatok már eleve tartalmazzak társadalmi egyenlőtlenségeket vagy múltbeli diszkriminációt.
- Ha a rendszer olyan változókat használ, amelyek közvetetten utalnak érzékeny adatokra (pl. lakóhely, intézményi előtörténet).
- Ha technikai szempontból nem megfelelő a modell kialakítása, nem történik független ellenőrzés vagy rendszeres audit.

Hol jelenhet meg torzítás a gyermek-család illesztésben?

- Bizonyos gyerekek hátrányos megítélése (pl. idősebbek, roma származásúak, fogyatékkal élők) a korábbi vagy társadalmi torzításokat tükröző adatok miatt.
- Bizonyos örökbefogadók előnyben részesítése olyan mintázatok alapján, amelyek nem objektív, hanem történeti torzítást tükröznek.
- Az ajánlási rendszer nem a gyermek érdekeire fókuszál, hanem az adatokban fellelhető trendekre.

Következmények

- Felerősítheti a már meglévő hátrányokat.
- Csökkentheti az átláthatóságot, hiszen nehezebben érthető, miért kapnak bizonyos családok vagy gyermekek magasabb prioritást.
- Bizalomvesztéshez vezethet az ellátórendszerben.

Mit lehet tenni a torzítás csökkentéséért?

- Az algoritmusok fejlesztésekor olyan kontrollokra van szükség, amelyek kifejezetten vizsgálják a hátrányos megkülönböztetés kockázatát.
- Kizárni vagy korlátozni kell az érzékeny és érzékenyre utaló adatokat, ahol csak lehetséges.
- Rendszeres, független auditálás szükséges, ahol ellenőrzik, hogy a modell döntései nem mutatnak mintázatos diszkriminációt.
- Biztosítani kell az emberi felülvizsgálat lehetőségét, különösen kritikus döntések esetében.

Revision #1

Created 27 November 2025 10:37:57 by Laura

Updated 27 November 2025 10:38:32 by Laura